Anul XLV.-Nr. 170 — 8 Pagini — EXEMPLARUL { în țară 3 lei / în străinătate 6 lei — 8 Pagini — Luni 25 Iulie 1927

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ABONAMENTE — IN ȚARA — STRAIN.
Lei 200 | 3 Luni | 460
„ 380 | 6 „ | 880
„ 760 | 12 „ | 1760
Pe lună 80 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

ABONAMENTE la „VESELIA" „Universul Literar" „Ziarul Călătorilor" Câte 220 lei în țară 440 lei în străinăt. pe un an

Director: STELIAN POPESCU

Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11
TELEFON: Direcția 313/72—354/54 Administrația 313/71 Secretariatul de Redacție 356/43 Redacția: Coresp. cu provincia 302/98—335/31

Un mare caracter

— Testamentul, codicilul, scrisoarea —

Cu cât se examinează mai adânc ultimele documente ale primului rege al României întregite, cu atâta se impune mai puternic formidabila lui personalitate.

Oamenii superiori au, uneori, curbe în viața lor. Rareori, s'a putut vedea o linie atât de dreaptă ca în viața regelui Ferdinand.

Un caracter de bronz, pe care nimic și nimeni nu l-a putut clinti; pe strălucirea domniei căruia nu s'a așezat nicio umbră; care a făcut din cultul patriei religia sufletului său; care a trecut cu hotărîre și abnegație peste orice sentiment și orice considerațiuni, pentru a atinge obiectivul său unic: interesul statului.

La noi și în străinătate, această nobleță este proclamată, slăvită și exemplificată, fiindcă face din structura regelui Ferdinand un titan al dragostei de țară.

In momentele când groaznica boală îl încearcă greu și-l cruță efemer, scrie testamentul, începând prin a aduce Atotputernicului **„prinosul recunoștinței mele că mi-a îngăduit să consacru munca poporului român, a cărui propășire a fost fără preget și fără încetare scopul vieții mele".**

Simplă și sinceră definiție a unei vieți, al cărei ritm a bătut vecinic la unison cu pulsațiunile românismului.

Refrenul acesta, smuls din inimă, stăpânește întreaga exteriorizare a voinței sale din urmă: **„Ridic până la ultima suflare ruga mea fierbinte, ca să binecuvânteze și în viitor soarta poporului român".**

Sunt accente care pătrund până în adâncul sufletului!

De unde isvorau ele?

Din conștiința și educația sa, care cunosteau ca supremă dogmă adevărul simplu și etern, lapidar exprimat în testament: **„Multe și grele sunt grijile Domnitorului în trudă neîncetată în serviciul Statului; ele se stăpânesc însă prin simțul datoriei și al jertfirei pe sine".**

Această mare virtute, încălzită la flacăra credinței că dragostea pentru popor nu poate să se înșele, fiindcă vocea poporului este vocea lui Dumnezeu, se desprinde luminos din finalul măreț al testamentului, adevărat îndreptar pentru urmași: **„Încheie aceste ultime ale mele dorințe cu gândul care mi-a stăpânit toată viața, chemând binecuvântarea cerească asupra scumpului meu popor și mă închin cu smerenie în fața hotărîrilor lui Dumnezeu".**

Puternicul, neclintitul caracter este acelaș până în ultimele clipe. Nicio scădere, nicio abatere, nicio îndoială.

Scrisoarea ce trimite șefului guvernului cu câteva zile înainte de a 'nchide ochii, model de încheere a unei vieți de mare om de Stat, — care s'afirmă și se distinge în primul rând prin cugetarea acțiunilor și persitența hotărîrilor, — e dominată toată de acel început ce se impune cu o putere de imperativ fără replică ori cărei conștiințe curate: **„ca român și rege, mă gândesc neîncetat la soarta țării, căreia am jertfit viața mea pe pământ".**

Această țară la care el s'a gândit până în ceasul din urmă și pentru care a jertfit totul, nu-l va uita, îl va venera, îl va eterniza ca pe un strălucit exemplu care onorează nu numai o națiune, dar umanitatea.

Principesa-Mamă Elena

In adânca durere care a 'ngenuchiat țara dela un capăt al ei la altul și 'n mijlocul lacrimilor vărsate de un întreg Neam îndoliat, nădejdile noastre toate se adună, într'o mișcare spontană și unanimă, în aclamațiunile călduroase pentru noul Rege al României.

Inimile noastre îi urează, din adâncul lor, domnia lungă și plină de roade a primului Rege al României-Independente și gloria strălucită a celui dintâi Rege care avu virtutea să fie „al tuturor Românilor".

Țara, învăluindu-L în calda ei

dragoste, și făcând, din devotamentul ei nezdruncinat, scut împrejurul Regelui Mihai, nu uită pe Mama cu suflet incomparabil ce stă lângă El.

Sufletul El, de o rară distincțiune și de o înălțime plină de impresionantă demnitate, veghiază, pătruns de înalta Sa chemare, asupra Regelui nădejdilor noastre de mâine.

Soarta a fost generoasă cu Copilul-Rege: Ea I-a dat o Coroană câștigată și păstrată în cea mai glorioasă tradiție, și cea mai nobilă Mamă pe care El și Țara o puteau sperà.

Alte această nobilă Principesă, că grijile și durerile de mamă ce-I străbat inima sunt în-și grijile și durerile noastre, a optsprezece milioane de Români.

Cei câțiva ani pe cari I-a trăit între noi, ne-au învățat s'o cunoaștem și s'o prețuim ca pe un dar al lui Dumnezeu făcut poporului român.

Nu este o mamă care I aibă o chemare mai înaltă și mai de seamă decât a Ei, precum nu este altă ființă în ale cărei duioase mâini România să pună grija de a forma sufletul noului Rege al României glorioase și întregite!

Neamul românesc întreg mulțumește, cu caldă recunoștință, Dumnezeului A tot puternic, care a voit ca, lângă Tronul României, să se găsească todeauna nobile virtuți, pururea închinate, cu eroică hotărîre și deplină abnegație, numai intereselor superioare ale Țării.

Și același Neam românesc întreg, plin de adânc respect și de emoțiune, față de exemplul înălțător al unei vieți fără prihană, se 'nchină în fața Principesei Elena, mulțumindu-I călduros pentru nobilele daruri pe cari le-a sădit și pe cari va ști să le desăvârșească, în inima Regelui Mihai.

Democrația lui Ferdinand I

In rigiditatea ținutei Sale, Regele Ferdinand îmbrăca o mare iubire de popor, căruia i-a hărăzit împroprietărirea și votul universal.

Ea a fost înțeleasă mai ales în timpul războiului, când Regele venea în mijlocul trupelor și îmbrățișa pe ofițerii și soldații cărora le prindea personal decorațiile pe piept.

Dar în timp de pace, cine nu-și aduce aminte de „vizita" pe care cetățenii din Dealul Spirei au făcut-o Majestății Sale la Cotroceni, un fel de audiență colectivă, în timpul căreia Suveranul defunct a stat de vorbă cu toți, consultând doleanțele lor?

Cine nu-și aduce aminte bucuria primarilor din întreaga țară, veniți în Arenele Romane din parcul Carol I, cu prilejul serbărilor Incoronării, când Regele Ferdinand I a mers în mijlocul celor 10.000 de primari, la banchetul lor, și-a stat de vorbă cu fiecare din ei?

Dar Regele Ferdinand a fost Suveranul, care a ascultat cu bunătate regească păsurile tuturor celor cari veneau să implore spiritul Său de Căpetenie a Țării.

Nu numai spiritul de jertfă supremă, nu numai credința neclintită în victoria finală, dar și spiritul de bine înțeleasă democrație, au fost virtuțile mari ce au împodobit sufletul Său Regesc.

L. L.

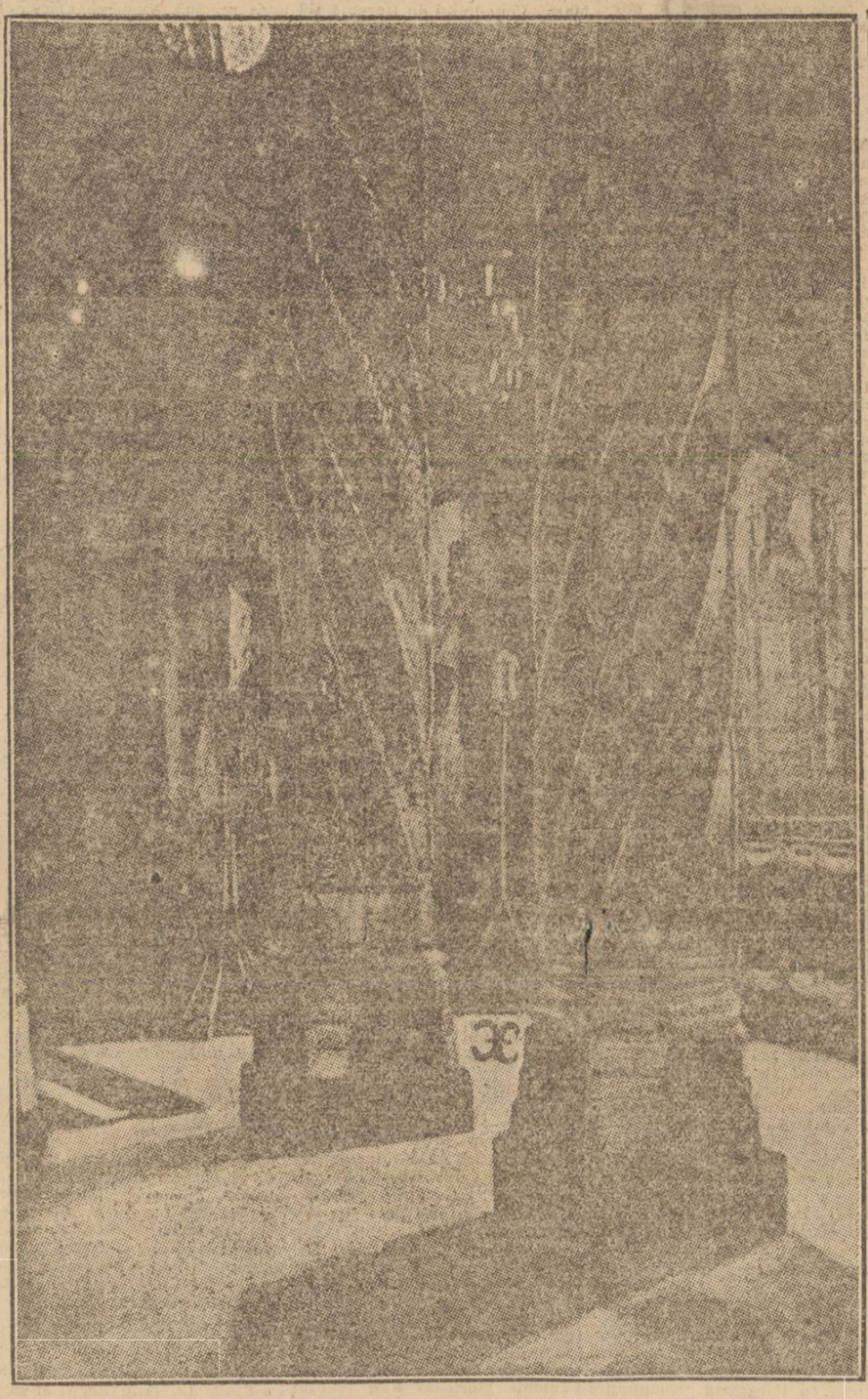

Locul (x) unde se sapă cripta Marelui Rege Ferdinand I în sfânta mănăstire Curtea de Argeș

Momentul solemn

Astăzi, când glasul clopotelor și al tunurilor va vesti țării că trupul Făuritorului României Mari va fi coborît în cripta dela Curtea de Argeș, toată suflarea românească înfiorată, își va pleca cucernic genunchii și va lăsa să picure din belșug obolul ei de lacrimi și de jale, conștientă de marea pierdere ce îndură.

In clipa aceea solemnă, nu va fi român, nu poate fi român, care să nu măsoare cu gândul tot binele ce a folosit țara de pe urma scurtei, dar rodnicii domnii a strălucitului Voevod Ferdinand I și nu poate fi colaborator mare sau mic din timpul războiului, care să nu-și amintească cu evlavie de nobila și pilduitoarea purtare a Căpeteniei supreme, a Marelui Rege, în toată vremea războiului.

Și va plânge toată românimea: va plânge Marea lui Tovarășă, vrednica Regină Maria, vor plânge bunii Lui copii, vor plânge sfetnicii de toată vremea cari L-au slujit cu drag; vor plânge oștenii Lui scumpi cari L-au văzut cât a fost de viteaz în război și de bun în pace; vor plânge țăranii cari de pe urma îndemnului Lui muncesc azi în pământurile lor și lacrimile tuturor laolaltă se vor preface în plânsul de jale al națiunii întregi.

Plânsul acesta va fi izvor curat și limpede din inima sinceră a națiunii, fiindcă conștiința îi spune că marele Suveran intrat acum în vecinicie, dar și în nemurire, a fost un mare Rege, un Rege care poate sta cu cinste și cu vrednicie nu numai în istoria neamului românesc, dar și în galeria istorică a regilor de seamă ai lumii.

De aceea, în clipa când clopotele și tunurile vor glăsui a jale și a doliu, o nație întreagă se va ruga fierbinte: DOAMNE, PRIMEȘTE-L ȘI-L AȘEAZĂ INTRE ALEȘII TAI, CA VREDNIC A FOST ȘI MULT NE-A IUBIT!

Plâng Cavalerii

Plâng cavalerii, Măria Ta.

Plâng ostașii faptelor „cruciuliței albastre"; plâng cei 260 copii ai Măriei Tale.

In sufletul lor dimineața de Sf. Ilie a înmuiat oțelul faptelor și pe obrajii sărutați odată de Măria Ta, au început să se furișeze astăzi lacrimi. Ai încredere în fiii țării. Au trecut treisprezece ani de veghe, de muncă fără de răgaz, de sacrificii. Lasă grijile, lasă truda — ești obosit — dormi Măria Ta.

Acolo sus cavalerii plecați înaintea Măriei Tale, îți vor fi ieșit în cale, cornistul Blăjan din Dobrogea, va fi sunat onorul, iar cele 800.000 de suflete te vor încunjura cu dragostea lor.

Te va fi primit Înțeleptul Rege Carol cu Marele Mihaiu și mult chinuitul în trecerea prin această lume, Avram Iancu...

Și cei ce au muncit în această țară te vor fi primit ca pe Regele muncii și cei ce au suferit, ca pe Regele suferinței, iar cei ce au biruit, ca pe un biruitor ce s'a biruit însuși pe el.

Căci de nu ai fi fost Rege, Măria Ta, te făcea fapta Rege.

Iar noi cei rămași aici, purtați de suflet ne vom face sfânta datorie și te vom însoți deavalma cu poporul la lăcașul de veci.

Acolo, în fiecare an se vor aduna Cavalerii, în zorii zilei de Sf. Ilie, așa cum Îți plăcea Măriei Tale ca să-i aduni în seara de Sf. Mihaiu.

Și rând pe rând, va veni câte unul din mijlocul nostru, care să vestească cele bune Măriei Tale și așa unul câte unul, în scurtă vreme vom sosi cu toții acolo sus și vom fi iarăși în jurul Măriei Tale așa cum de la răsboiu încoace am fost în fiecare an...

Maior Băgulescu

Predica P. S. episcop Gherontie al Tomisului

In ziua de Sfântul Ilie, dimineața, la ceasul liturghiei, biserica din Stănicul Moldovei tocmai își sărbătoria hramul, când sosi vestea tristă a morței Regelui Ferdinand. Imediat după slujbă, de față fiind și P. S. episcop Iacov al Hușilor, P. S. episcop Gherontie al Tomisului rosti o impresionantă predică, în expunerea căreia găsi cuvinte atât de duioase pentru Suveranul defunct, încât pricinui plânsul întregei asistențe.

Omagiul bursei la moartea Regelui Ferdinand

Comitetul bursei din Capitală, întrunit Vineri sub președinția d-lui N. Bălănescu, a ținut să aducă ultimul omagiu regretatului Suveran.

Cu acest prilej d. N. Bălănescu a ținut o emoționantă cuvântare, arătând pierderea suferită de întreaga suflare românească prin moartea iubitului rege Ferdinand I, sub a cărui domnie s'au înfăptuit atâtea mari opere.

STRAINATATEA

slăvește faptele Regelui Ferdinand

Alte articole elogioase în presa franceză

„Le Figaro", într'un articol semnat de d. Robert de Flers arată că dispariția Regelui Ferdinand este o nenorocire mare nu numai pentru România dar pentru toată Europa.

„Toți acei cari s'au apropiat de Suveranul cu o judecată atât de sigură și cu un suflet atât de drept, vor păstra amintirea unui om care cunoscându-și datoria, o îndeplinea până la capăt, cu tărie energică și liniștită. Cele mai grele nenorociri ale războiului n'au reușit nici să abată hotărîrea Regelui, nici să-i inspire regret pentru luarea acelei hotărîri. In cele mai rele zile, Regele spunea: „Aș face din nou totul, dacă ar fi nevoie, punând datoria mea mai presus de orice. Regele Ferdinand veghea în fiecare clipă asupra poporului său iubit, pe care voia să-l vadă nu numai glorios, dar și fericit. El a prezidat două mari reforme, menite să dea tuturor țăranilor demnitatea de cetățean și buna stare materială, sufragiul universal și legea agrară. Regele Ferdinand a fost cel dintâi dintre marii proprietari, care a împărțit țăranilor moșiile de pe domeniile sale. Nu există colibă, unde să nu fie plâns astăzi, nu ca rege, ci ca părinte. Fie că amintirea înțelepciunei și lealității suveranului să apere și să sfătuiască și după moarte regatul său, pe care în viață fiind, l'a făcut puternic și unit.

*

Ziarele „Information", „Intransigeant" și „Quotidien" arată că venit la 19 ani în România ca prinț moștenitor, Regele Ferdinand s'a adaptat mentalității românești și după dorința sa a devenit un desăvârșit cetățean al noului pătrii, unde se făcuse foarte popular. Intr'un consiliu de coroană, Regele rostise un cuvânt memorabil: „Înțeleg să fiu român și nimic altceva". In timpul războiului a fost o pildă de vitejie și de încredere pentru toți, arătând credința nezdruncinată în rezultatul războiului. In momentele cele mai tragice, când armata română era prinsă ca într'un clește pe o fâșie de teritoriu, între trupele lui Mackensen și armatele rusești bolșevizate, Regele Ferdinand și-a păstrat o încredere atât de viguroasă, încât a refuzat să semneze tratatul dela București, impus de cotropitori.

In acea vreme, Regele Ferdinand acorda sufragiul universal și reforma agrară, care aveau să consolideze puternic Statul român. După război, cu tot atâta înțelepciune ca și tenacitate, Regele a lucrat la consolidarea României ruinată de inamici, făcând apel la unirea partidelor politice. Guvernul actual este expresiunea acestei dorinți regale. Cu Regele Ferdinand dispare o figură leală și democratică.

*

„Action Française" arată că Regele Fedinand n'a ascultat decât de interesele Statului, fiind până în ultimul moment sclavul datoriei profesionale. Lucrul e rar. Români cunosc și poartă recunoștință pentru serviciile prestate de Regele Ferdinand.

„La Volonté" observă că contrar celor ce s'ar fi întâmplat cu câteva săptămâni în urmă, moartea Regelui Ferdinand nu va provoca nici o criză politică. Guvernul se află astăzi în mâinile omului de Stat care n'a încetat să exercite o influență preponderentă asupra politicei românești. Rezultatul alegerilor a dat partidului liberal, condus de d. Brătianu o majoritate absolută. In Istorie, Regele Ferdinand își va avea locul alături de Vodă Cuza, care a pus temeliile Statului român și de Regele Carol de Hohenzollern, care a liberat tânărul Stat de sub suzeranitatea turcească, ridicându-l la rangul de regat.

*

„La Victoire" arată că ținta supremă a defunctului Rege fusese să elibereze pe toți românii, și să desăvârșească opera predecesorilor săi, realizând unitatea națională, pierdută dela Mihai Viteazul. In Franța nu s'a cunoscut nici odată destul prin câte suferințe s'a putut atinge această țintă. Invazia trupelor germane în România, ocuparea Capitalei, insuficiența ajutoarelor rusești, și mai târziu ostilitatea trupelor rusești bolșevizate, debandada provocată de aceste armate și comploturile bolșevicilor, toate aceste încercări suportate cu curaj, au avut repercusiuni crude asupra sănătății Regelui. In Istorie, Regele Ferdinand va lăsa amintirea unei epoci grandioase și eroice.

*

Paris, 23 (Rador). — Ziarele continuă să publice articole și telegrame în legătură cu încetarea din viață a Regelui Ferdinand.

*

„La Liberté" publică un nou articol, arătând că socialiștii și pretinșii democrați, amatori de catastrofe, care manifestă ostilitate față de România, nu-și dau seama că orice slăbire a acestei țări ar însemna ruperea echilibrului în Europa centrală și încurajarea țărilor învinse să amenințe pacea generală. Acei cari urmăresc revoluții subversive și dezordini n'au înțeles evenimentele petrecute în Europa în ultimii 13 ani. Din fericire pentru România, Europa și Franța, Regele Ferdinand a lăsat regatul său în condițiuni cât se poate de bune. Patriotismul, priceperea și energia d-lui Brătianu răspund pentru orice. Poporul român este perfect sănătos, din punct de vedere politic. Nu se poate în destul admira hotărîrea curagioasă și înălțimea de spirit cu care marii proprietari români au acceptat reforma agrară, întemeind astfel o legiune de proprietari noui alcătuită din țărani. Țara, unde se poate găsi o asemenea înțelegere a interesului general, este o țară puternică. Inzestrată cu astfel de calități, România rămâne invincibilă, și cu desăvârșire refractară bolșevismului. Profeții de nenorociri și furtună nu vor avea niciodată succes în România.

„Le Gaulois" scrie că suferințele războiului, au pecetluit între Suveran și poporul său o strânsă solidaritate. Inalta conștiință a datoriei și nobleța de suflet a Regelui Ferdinand îl puneau mai presus de orice intrigi politice și îi îngăduiau să exercite cât mai util ascendentul moral asupra elementelor din România nouă. Amintirea Regelui e prea profundă, pentru ca să nu exercite o influență binefăcătoare chiar și de dincolo de mormânt.

*

„L'Avenir" arată că tratatul dela București n'a fost niciodată semnat de Regele Ferdinand care, în ceasul victoriei, a putut intra în capitala sa ca triumfător. E o binefacere că în momentul când se produce moartea Suveranului, puterea se găsește în mâinile lui Brătianu, om de Stat, încercat, energic și priceput.

*

Toate ziarele constată că prințul Carol a refuzat să primească pe reprezentanții presei și exprimă siguranța că prințul nu va încerca să se înapoieze în România.

Legațiunea României a arborat doliul. Intreaga fațadă este păvoazată cu negru. Registrul deschis la Legație a fost acoperit cu semnăturile președintelui Republicei, tuturor miniștrilor, înaltelor personalități și membrilor corpului diplomatic.

Duminică se va oficia un serviciu religios la biserica română, în prezența autorităților și a coloniei române.

„Le Temps", în articolul de fond de eri, arată că în doliul său, poporul român se va simți consolat prin omagiul unanim pe care Europa l-a adus memoriei Regelui Ferdinand I și prin urările pentru desvoltarea și prosperarea morală și materială a României noui. Prin evenimentele trăite și prin rezultatele dobândite, Regele Ferdinand a înscris în Istorie cea mai strălucită domnie în existența poporului român. Schimbarea la tron s'a făcut fără nici o zguduire, în ordinea comandată de respectul legalității, mărturisind astfel ferma voință a națiunei de a menține situația stabilită, conform sentimentelor profunde și aspirațiunilor clar afirmate ale poporului român. Depinde acum numai de tăria de suflet și de conștiința patriotică a oamenilor de Stat cari asumă răspunderile puterei, ca noua domnie să corespundă la toate așteptările națiunei. România este astăzi stăpână pe destinele sale, desvoltarea prosperității, fericerei și mărirei sale, depind de proprile ei sforțări. Este o deosebită fericire că în momentele de astăzi conducerea afacerilor publice e încredințată d-lui Brătianu, incontestabil bărbatul politic cel mai eminent și cel mai influent.

„In opera de consolidare, poporul român are mai înainte de toate nevoie să poată lucra în

Citiți continuarea în pagina 2-a

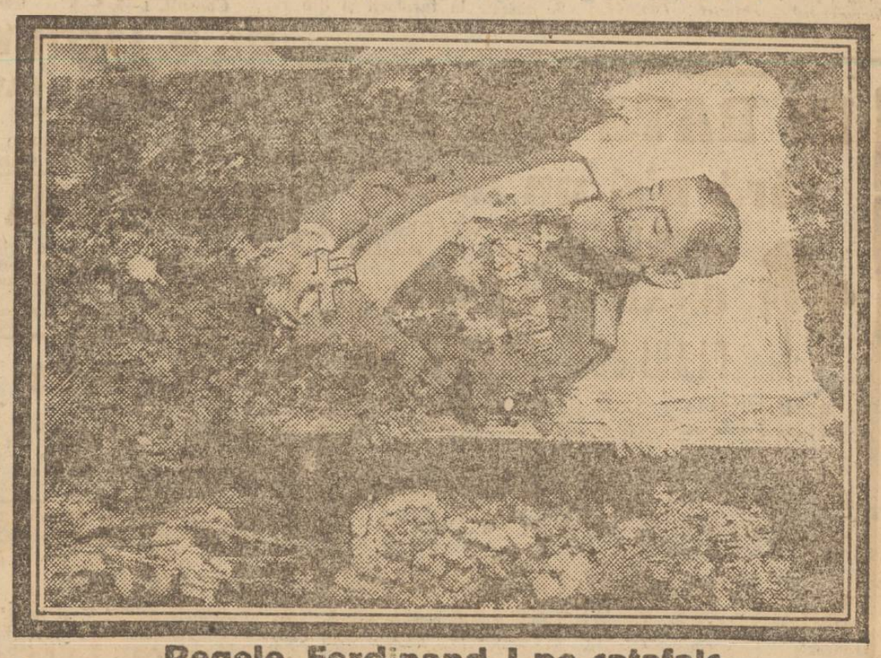

Regele Ferdinand I pe catafalc